

Техничко упатство за задолжителна тарифна информација и задолжителна информација за потекло во Република Северна Македонија

Германско друштво за интернационална соработка (ГИЗ) ГмбХ

Отворен регионален фонд – Надворешна трговија

Уредувач на текстот: Царинска управа на Република Северна Македонија

Јануари 2020 година

Содржина

1. Вовед	3
2. Задолжителни информации за распоредување на стока согласно царинска тарифа и/или за потекло на стока како суштинска алатка во процесот на олеснување на меѓународната трговија	3
3. Програма за задолжителни информации на меѓународно ниво	4
4. Посебни одредби на националната шема за задолжителни информации (ПО)	5
4.1 Кој има право да побара и да користи задолжителна информација?	5
4.2 За каков тип на задолжителна информација може да се поднесе барање?	6
5. Рамка за имплементација на национални задолжителни информации	6
5.1 Правна основа:	6
5.1.1 Распоредување согласно царинска тарифа—Задолжителна тарифна информација (ЗТИ) ..	6
5.1.2 Потекло—Задолжителна информација за потекло (ЗИП)	6
5.2 Организација:	6
5.2.1 Распоредување согласно царинска тарифа—Задолжителна тарифна информација (ЗТИ) ..	6
5.2.2 Потекло—Задолжителна информација за потекло (ЗИП)	6
5.3 Процеси:	6
5.3.1 Распоредување согласно царинска тарифа—Задолжителна тарифна информација (ЗТИ) ..	6
5.3.2 Потекло—Задолжителна информација за потекло (ЗИП)	7
5.4 Процедури:	8
5.4.1 Распоредување согласно царинска тарифа—Задолжителна тарифна информација (ЗТИ) ..	8
5.4.2 Потекло—Задолжителна информација за потекло (ЗИП)	9
5.5 Комуникација	11
5.6 Постапки за изменување, поништување и повлекување на донесена информација	11
5.7 Право на тужба поради неповолна одлука на претходна одлука	12
5.8 Право на барање на правдата во јурисдикцијата на суд	12
5.9 Процедура што треба да се следи во случај трговците да утврдат постоење на различни задолжителни мислења за идентични производи	12
5.10 Можност за консултирање на претходно издадени одлуки	13
5.11 Третман на доверливи информации	13
Анекси:	13

1. Вовед

Упатството за задолжителни информации за тарифно распоредување на стоките и за задолжителни информации за потекло на стоките што се увезуваат или извезуваат, служи за следниве цели:

- да овозможи јасно образложение за задолжителните информации, така што трговците ќе можат полесно да ја користат оваа алатка за олеснување и подобрување на правната сигурност во меѓународното трговско работење,
- даваат преглед на постапката за поднесување на барање, известување и користење на претходно издадени информации и справување со постоење на различни мислења и можност за тужба,
- придонесува за усогласувањето на националните и регионалните практики од областа на задолжителните информации и ја подобрува фер климата во трговската конкуренција.

2. Задолжителни информации за распоредување на стока согласно царинска тарифа и/или за потекло на стока како суштинска алатка во процесот на олеснување на меѓународната трговија

При увозот или извозот трговците неочекувано се соочуваат со предизвикот на примена на неповолни регулативи и/или ризикот од наплата на непредвидени царински давачки и даноци. Ова има директно влијание врз очекуваната наплата и профит во деловните трансакции, што значи влијае на предвидувањето, кое во процесот на меѓународното трговско работење е од суштинско значење.

Покрај тоа, увозниците и извозниците можат да се соочат со недоследност на одлуките за тарифно распоредување и утврдување на потеклото на стоките, во зависност од, на пример, царинската испостава за увоз или извоз или од ротирачката распределба на релевантните службениците. Ова доведува до неизвесност во целата трговска трансакција бидејќи овие различни одлуки влијаат врз висината на давачките што треба да се платат, како и врз крајната цена на производот. Разликите помеѓу различните правни ставови на царината, исто така, може да го доведат во прашање интегритетот и да предизвикаат нелојална трговска конкуренција. Оваа неизвесност може да доведе до тоа синџирот на снабдување да се префрли во земји и локации што обезбедуваат поголема сигурност, предвидливост и доверливост, а тоа ќе изврши влијание на развојот на националната трговија.

Потоа, потенцијални правни спорови во врска со тарифно распоредување, утврдување на вредноста и потеклото на стоките што може да се појават кај царинскиот орган во моментот на пуштање во слободен промет или царинење на стоката, претставуваат дополнителни трошоци за инволвираните страни, како и одложувања на наплатата на царинските давачки и на економскиот циклус на производство и дистрибуција на трговците.

Во контекст на олеснување на трговијата, меѓународно прифатена како клучен двигател на економскиот раст, политичката стабилност и мирот, се јавува потребата од поддршка и подобрување на алатките за олеснување на трговијата, што ќе придонесе царинските процедури за утврдување на вредноста, потеклото и тарифно распоредување на стоките, да може да се

применуваат на предвидлив, транспарентен и разумен начин со цел да се олесни трговијата и да се поддржи националната конкуренција.

Националната пред-пристапна програма за задолжителни информации треба да обезбеди одлуки за тарифно распоредување, утврдување на потеклото или други карактеристики на стоките, пред нивниот увоз или извоз. Овие одлуки се правно обврзувачки за националната царинска администрација во моментот на царинење, со што се овозможува сигурност и предвидливост во меѓународната трговија со што им се помага на трговците да носат информирани деловни одлуки засновани врз правно задолжителни одлуки. Задолжителните информации поврзани со царината, треба да им овозможат на трговците пред увозот/извозот, да бидат сигурни во однос на тоа кои давачки би требало да ги платат и на какви прописи ќе подлежат.

Покрај тоа, преку правилната имплементација на задолжителните информации, униформната примена на царинските закони гарантира еднаков третман на трговците во нивните постапки со националните царински органи.

3. Програма за задолжителни информации на меѓународно ниво

Во моментот, креирањето и имплементацијата на таквите национални програми за задолжителни информации се одвива во меѓународен контекст, како и регионално во рамки на алатки и стандарди согласно препораките на трговските и царинските меѓународни институции.

Според Светската трговска организација (СТО), областите на меѓународната трговска политика, кои се чини дека имаат најголемо влијание врз обемот на трговијата и трговските трошоци се достапноста на информации поврзани со трговијата, поедноставувањето и усогласувањето на документацијата и рационализирањето на процедурите и користењето на автоматизирани процеси. Според извештајот од истражувањето на ОЕЦД, (ОЕЦД, 2011) и со употребата на 16 клучни индикатори за олеснување на трговијата, комбинираниот ефект на подобрувања во тие области достигнува скоро 14,5% намалување на вкупните трговски трошоци за земјите со ниски приходи, 15,5% за земјите со ниски средни приходи и 13,2% за земјите со високи средни приходи. Земајќи го во предвид влијанието на мерките за подобрување на трговското олеснување на одложувањата и трговските трошоци, ОЕЦД исто така, утврди дека постапката за задолжителни информации претставува највлијателна единечна мерка за олеснување на трговијата. Според овие индикатори, се проценува дека само за задолжителните информации, трговските трошоци се проценува да се намалат за околу 5,4%.

Како последица на тоа, на 22.02.2017 година стапи на сила Договорот за олеснување на трговијата (ТФА) на Светската трговска организација (СТО). Во членот 3 од ТФА се предвидени одредби во врска со задолжителните информации, каде се бара членките на СТО да издаваат задолжителни информации особено за тарифно распоредување и преференцијално и непреференцијално потекло на стоката во согласност со одредбите на тој член.

Согледувајќи ја потребата од промовирање на мерките за олеснување на трговијата преку

униформно толкување и примена на Хармонизираниот систем, правилата за потекло и Договорот за вредност на СТО, Светската царинска организација (СЦО) обезбеди низа упатства и алатки, како што е поглавјето 9 од Ревидираната Кјото Конвенција за да им помогне на царинските управи на нејзините земји членки, при издавање, ракување и управување со царинските задолжителни информации.

Во 2016 година, земјите-членки на ЦЕФТА ги завршија преговорите за Дополнителниот протокол 5 (АП5) на ЦЕФТА за олеснување на трговијата. АП5 се заснова на одредби од Спогодбата за олеснување на трговијата со СТО (ТФА), но ги зема предвид резултатите од самопроценката за олеснување на трговијата на сите земји-членки на ЦЕФТА и содржи детални информации за спроведување на различните мерки. Исто така, се заснова на правото на ЕУ, на договорите на ЕУ со државите на ЕФТА за олеснување на трговијата и взаемно признавање на Овластените економски оператори (ОЕО). АП 5 придонесува за а) поедноставување на процедурата за претходно царинење и царинење на стоки, б) стандардизација на потребните документи и в) усогласување на правилата и прописите за отстранување на нетарифните бариери.

Конечно, меѓународната пракса за издавање на задолжителни информации ја докажа стратешката важност на оваа алатка за олеснување на трговијата. Во 1991 година, во рамки на Европската заедница, задолжителните информации за тарифно распоредување, така наречени Задолжителни тарифни информациски систем, претставуваат централизирана единствена база на податоци ЕЗТИ (Европски задолжителни тарифни информации), усвоени со Царинскиот закон на Европската заедница (ЦЗЕЗ) при што, правниот основ се менуваше во текот на годините. Неодамна, на 1 мај 2016 година, стапи на сила Царинскиот закон на Унијата (ЦЗУ), така што ЦЗУ во моментот претставува правна основа за царинските работи на ЕУ, воведувајќи нови значајни ставови поврзани со издавањето, ракувањето, користењето и управувањето со задолжителните тарифни информации и задолжителните информации за потекло.

САД и Канада исто така имаат развиено национален систем за задолжителни информации за прашања поврзани со царините, главно за да обезбедат конзистентна примена на НАФТА, преку објавување и централизирање на сопствените задолжителни информации во своите соодветни системи.

4. Посебни одредби на националната шема за задолжителни информации (ПО)

4.1 Кој има право да побара и да користи задолжителна информација?

Не постои посебен услов утврден во законодавството, за тоа дека економскиот оператор што поднесува барање за задолжителна информација треба да биде основан во Република Северна Македонија. Дури и доколку подносителот не е основан во Република Северна Македонија, тој во барањето треба да се идентификува преку даночен број (TIN или ЕДБ на македонски) (Анекс 1 од Уредбата за спроведување на Царинскиот закон).

4.2 За каков тип на задолжителна информација може да се поднесе барање?

Царинскиот закон на Република Северна Македонија пропишува два типа на задолжителни информации за кои може да се поднесе барање: Задолжителни тарифни информации (ЗТИ) и Задолжителни информации за потекло (ЗИП) за преференцијално и непреференцијално потекло на стоки.

5. Рамка на имплементација на национални задолжителни информации

5.1 Правна основа:

5.1.1 Распоредување согласно царинска тарифа – Задолжителна тарифна информација (ЗТИ)

Правна основа за примена на Задолжителните тарифни информации (ЗТИ) се Царинскиот закон (чл. 10 и 11) и Уредбата за спроведување на Царинскиот закон (чл. 6-10).

5.1.2 Потекло – Задолжителна информација за потекло (ЗИП)

Правна основа за примена на Задолжителните информации за потекло (ЗИП) се Царинскиот закон (чл. 10 и 11) и Уредбата за спроведување на Царинскиот закон (чл. 6-10).

5.2 Организација:

5.2.1 Распоредување согласно царинска тарифа– Задолжителни тарифни информации (ЗТИ)

Служба во рамките на Царинската управа на Република Северна Македонија (ЦУ), што е вклучена во процесот на постапување по барање за задолжителна информација, што ги анализира и одлучува за тарифно распоредување на стоките, што се повикува на лабораториски анализи, на жалби и е надлежна за процесот на издавање ЗТИ, е **Секторот за царински систем, Одделение за царинска тарифа, вредност и потекло на стока, Служба за царинска тарифа.**

5.2.2 Потекло – Задолжителни информации за потекло (ЗИП)

Служба во рамките на Царинската управа на Република Северна Македонија (ЦУ), што дејствува и е вклучена во процесот на постапување по барање за задолжителна информација, што го анализира и одлучува за потеклото на стоките, се повикува на лабораториски анализи, на жалби и е надлежна за процесот на издавање ЗИП, е **Секторот за царински систем, Одделение за царинска тарифа, вредност и потекло на стоката, Служба за вредност и потекло на стока.**

5.3 Процеси:

5.3.1 Распоредување согласно царинска тарифа– Задолжителна тарифна информација (ЗТИ)

Согласно член 11 од Царинскиот закон, Царинската управа на Република Северна Македонија издава задолжителни информации за распоредување на стоките во Царинската тарифа, кои се издаваат во писмена форма, и претставуваат решенија донесени во управна постапка.

Постапката за издавање на ЗТИ го вклучува следново:

- ЗТИ се издаваат врз основа на писмено барање, поднесено од заинтересираното правно лице, при што, барањето:
 - треба да се достави на образец од Прилог 1, што е составен дел на Уредбата за спроведување на Царинскиот закон, што може да се преземе од веб-страницата на ЦУ: www.customs.gov.mk;
 - ќе се смета за целосно и регуларно само доколку ги содржи сите информации наведени во член 7 став 3 точки а) - ј) од Уредбата за спроведување на Царинскиот закон;
 - треба да се однесува само на еден тип на стоки.
- Во зависност од стоката, доколку е потребно, покрај барањето треба да се достават и сертификати/потврди на производителот (оригинали и преводи), техничка документација, проспект со фотографии, примероци или други достапни документи, кои содржат податоци неопходни за одлуката за распоредување на стоката согласно Царинската тарифа.
- Доколку ЦУ утврди дека барањето е нецелосно, истото не ги содржи сите потребни информации за издавање на задолжителна тарифна информација, може да побара од подносителот да ги достави информациите што недостасуваат.
- Крајниот рок за ЗТИ започнува да тече од моментот кога ЦУ ќе ги има сите потребни информации за издавање.
- Доколку ЗТИ не може да се издадат во рок од три месеци од денот на прифаќање на соодветното барање, ЦУ го известува подносителот на барањето за причините за одложувањето и го одредува рокот во кој ЦУ смета дека истите ќе бидат издадени.
- ЗТИ се издаваат на образецот, кој е содржан во Прилог 2 од Уредбата за спроведување на Царинскиот закон.
- ЗТИ важат во рок од три години од датумот на издавање.
- Списокот на издадени ЗТИ е поставен на веб страницата ба ЦУ: www.customs.gov.mk

5.3.2 Потекло – Задолжителна информација за потекло (ЗИП)

Согласно член 11 од Царинскиот закон, Царинската управа на Република Северна Македонија издава задолжителни информации за потекло на стока, кои се објавуваат во писмена форма, и претставуваат решенија донесени во управна постапка.

Постапката за издавање на ЗИП го вклучува следново:

- ЗИП се издаваат врз основа на писмено барање, поднесено од заинтересираното правно лице, при што, барањето:
 - треба да се достави на образецот барање, кој може да се преземе од веб-страницата на ЦУ: <http://www.customs.gov.mk/index.php/mk/biznis-zaednica-mk/presmetka-na-davacki-mk/poteklo-mk/1484-poteklo-upatstva-mk-2>;
 - ќе се смета за целосно и регуларно само доколку ги содржи сите информации наведени во член 7 став 4 точки а) - и) од Уредбата за спроведување на Царинскиот закон;
- Треба да се однесува само на еден тип на стоки и една група на околности што го дефинираат потеклото на стоката.

- ЗИП се издаваат во писмена форма дадена во Прилог 3 од Уредбата за спроведување на Царинскиот закон.
- ЗИП важат во рок од три години од датумот на издавање.

ЗИ може да престане да важат дури и пред истекот на овој рок, во случаите пропишани во член 11, точка (б) од Царинскиот закон соодветните одредби од Уредбата за спроведување на Царинскиот закон.

5.4 Процедури:

5.4.1 Распоредување согласно царинска тарифа – Задолжителна тарифна информација (ЗТИ)

- Барање за одлука за ЗТИ (достапно во Прилог 1 од Уредбата за спроведување на Царинскиот закон), се доставува на барање во хартиена форма. Барањето треба да се регистрира и да му се додели референтен/приемен број. Подносителот на барањето треба да биде известен за секој прием и регистрација (да се стави датум на прием и референтен број од страна на ЦУ).
- Со цел да се идентификуваат стоките што се предмет на распоредување, описот на стоката мора да биде јасен, прецизен и детален.
- Подносителот на барањето го наведува вкупниот број на приложени документи и обезбедува список на приложените информации, во кој се содржани типот и, доколку е применливо, идентификацискиот број и датумот на издавање на документите прикачени на барањето.
- Доколку барањето е несообразно или нецелосно, ЦУ писмено или преку е-пошта ќе го известат подносителот на барањето дека треба да обезбеди дополнителни информации. Овие дополнителни информации треба да бидат обезбедени во разумен временски рок. Во овој случај, датум на прифаќање на барањето ќе биде датумот на доставување на последните податоци до ЦУ.
- Доколку барањето не ги исполнува пропишаните услови, ЦУ нема да го прифати истото и за тоа ќе го известат подносителот.
- ЦУ издава задолжителни информации во итна постапка. ЗТИ се издаваат во рок од 90 дена од денот на приемот на уредно доставеното барање. Онаму каде што не е можно да се издадат задолжителни тарифни информации согласно Царинска тарифа во рок од три месеци од денот на приемот на уредно доставеното барање, ЦУ ќе го известат подносителот на барањето за причините за одложувањето и ќе постави временска рамка во која ќе треба да бидат издадени информациите.
- Доколку заради утврдување на фактичката состојба за издавање на задолжителни информации, се утврди дека е потребно хемиско, физичко, технолошко или било кое друго испитување на стоки, и доколку истото не е можно да се спроведе во царинската лабораторија, тогаш ЦУ ќе достави мостри од стоката до соодветна стручна организација за да може да се спроведе потребното испитување.
- Доколку од Царинската управа произлезат дополнителни трошоци, како резултат на извршени анализи или вештачења за предметните стоки или враќање на стоката до барателот, тогаш може на барателот да му се наплати соодветната сума.

- Во случај барателот да има доставено неточни или нецелосни податоци врз кои се засновани ЗТИ, тогаш истите ќе бидат поништени.
- ЗТИ ќе престанат да важат доколку:
 - важечките прописи се донесени или изменети и информацијата повеќе не е во согласност со нив;
 - информацијата повеќе не е во согласност со толкувањата на една од номенклатурите наведени во членот 19 од овој Закон:
 - на национално ниво, заради измени и дополнувања на коментарските забелешки на номенклатурата на Царинската тарифа или заради одлука донесена од надлежен суд и
 - на меѓународно ниво, заради мислења за распоредување или измени и дополнувања на коментарските забелешки на номенклатурата на Хармонизираниот систем на имиња и шифрирани ознаки, кои ги донесува Светската царинска организација основана во 1952 година под името „Совет за царинска соработка“ и
 - кога информацијата е повлечена или изменета, под услов имателот на информацијата да биде известен за повлекувањето или изменувањето на информацијата.
- Во случаите кога задолжителната тарифна информација не е повеќе во согласност со соодветната регулатива или во согласност со информациите на Министерството за финансии, дадената информација станува неважечка од денот на стапување во сила на донесената регулатива или нејзиното толкување.
- Имателот на ЗТИ треба истата секогаш соодветно да ја користи при вршење на трансакција за увоз или извоз на стоки кои се предмет на донесената ЗТИ. Имателот на ЗТИ ја поднесува истата како придружна документација на царинската декларација.
- Имателот на ЗТИ кој не се согласува со издадената задолжителна тарифна информација, може да поведе управен спор пред надлежниот суд по пат на тужба во рок од 30 дена.
- Тужбата не го одлага извршувањето на решението. По исклучок на претходното, царинскиот орган ќе го одложи извршувањето на донесеното решение целосно или делумно, се до правосилноста на предметното решение, во случај кога има основани причини да верува дека оспореното решение не е во согласност со царинските прописи или дека би била предизвикана ненадоместлива штета на засегнатото лице. Кога решението има за ефект наплата на увозни или извозни давачки, одложувањето на извршувањето на тоа решение може да се одобри само доколку давачките се обезбедени со соодветна гаранција.
- Во ЗТИ, податоците за носителот и трговскиот назив на стоката се доверливи и не се објавуваат при објавувањето на ЗТИ на веб-страницата на ЦУ.

5.4.2 Потекло – Задолжителна информација за потекло (ЗИП)

- Барањето за ЗИП (достапно на интернет страната на ЦУ), се доставува во хартиена форма. Барањето треба да се регистрира и да му се додели референтен/приемен број. Подносителот на барањето треба да биде известен за секој прием и регистрација (да се постави датум на прием и референтен број од страна на ЦУ).
- Со цел да се идентификуваат стоките што се предмет на класификација, описот на стоката мора да биде јасен, прецизен и детален.
- Подносителот на барањето го наведува вкупниот број на приложени документи и обезбедува список на приложените информации, во кој се содржани типот и, доколку е

применливо, идентификацискиот број и датумот на издавање на документите прикачени на барањето. Доколку барањето е несообразно или нецелосно, ЦУ писмено или преку е-пошта ќе го извести подносителот на барањето дека треба да обезбеди дополнителни информации. Овие дополнителни информации треба да бидат обезбедени во разумен временски рок. Во овој случај, датум на прием на барањето ќе биде датумот на доставување на последните податоци до ЦУ.

- Доколку барањето не ги исполнува пропишаните услови, ЦУ нема да го прифати истото и за тоа ќе го извести подносителот.
- ЦУ издава задолжителни информации во итна постапка. ЗИП се издаваат во рок од 150 дена од денот на приемот на уредно доставеното барање. Онаму каде што не е можно да се издадат задолжителни информации за потеклото на стоките во предвидениот рок од денот на приемот на уредно доставеното барање, ЦУ ќе го извести подносителот на барањето за причините за одложувањето и ќе постави временска рамка во која ќе треба да бидат издадени информациите.
- Доколку заради утврдување на фактичката состојба за издавање на задолжителни информации, се утврди дека е потребно хемиско, физичко, технолошко или било кое друго испитување на стоки, и доколку истото не е можно да се спроведе во царинската лабораторија, тогаш ЦУ ќе достави примероци од стоката до соодветна стручна организација за да може да се спроведе потребното испитување.
- Во случај барателот да има доставено неточни или нецелосни податоци врз кои се засновани ЗИП, тогаш истите ќе бидат поништени.
- Задолжителната информација за потеклото на стоките ќе престанет да важи доколку:
 - важечките прописи се донесени или изменети или кога Република Северна Македонија склучила договор и информацијата повеќе не е во согласност со важечките прописи;
 - кога информацијата повеќе не е во согласност:
 - на национално ниво, со коментарските забелешки или мислењата донесени заради толкување на правилата или заради одлука донесена од надлежен суд и
 - на меѓународно ниво, со Договорот за правилата за потекло донесен од Светската трговска организација (СТО) или со коментарските забелешки или мислењата за потекло на стоките донесени за толкување на тој Договор и
 - информацијата е повлечена или изменета под услов имателот на информацијата да биде известен за повлекувањето или менувањето на информацијата.
- Во случаите кога се врши измена на пропис или се склучува меѓународен договор и кога задолжителната информација не е повеќе во согласност со соодветниот пропис или не е во согласност со толкувањата од страна на Министерството, дадената информација станува неважечка од денот на донесување на прописот меѓународен договор или толкување, или од денот на стапување во сила.
- Имателот на ЗИП треба истата секогаш соодветно да ја користи при вршење на трансакција за увоз или извоз на стоки што се предмет на ЗИП. Имателот на ЗИП ја поднесува истата како придружна документација на царинската декларација.
- Доколку од Царината се наметнат дополнителни давачки, особено како резултат на анализи или вештачења за стоки или враќање на стоката до барателот, тогаш соодветната сума може да му се наплати на барателот.
- Имателот на ЗИП кој не се согласува со издадената задолжителна информација, може против ова решение, кое во управна постапка го донесува царинскиот орган да поведе

управен спор пред надлежен суд во писмена форма во врска со задолжителната информација околу потеклото на стоките – особено во делот за утврдување на потеклото на стоките, имено кои се основните причини за утврдување на потеклото и распоредувањето на стоките во Царинската тарифа.

- Во ЗИП, податоците за имателот, трговскиот назив и вредноста на стоката на користените материјали се доверливи.

5.5 Комуникација

Царинската управа на Република Северна Македонија воспостави извори на информирање и комуникација за задолжителни информации преку веб-страницата на Царинската управа, комори, министерства, информативни семинари, јавни / приватни дијалог сесии, официјално објавување, упатства и друго.

При решавање на поднесените барања за одлуки, од алатки ЦУ ги консултира и користи Одлуките за распоредување на одредени стоки донесени од страна на Комитетот за Хармонизиран систем на Светската царинска организација, Регулативите за распоредување на одредени видови на стоки донесени од страна на Европската комисија, објавени во Службен весник на ЕУ и во Службен весник на Република Северна Македонија, како и соодветните бази на податоци ЕЗТИ (Европски задолжителни тарифни информации) и ЕЦПХП (Европски царински попис на хемиски супстанции).

5.6 Постапки за изменување, поништување и повлекување на донесена информација

Согласно член 11 од Царинскиот закон, задолжителните информации (ЗТИ и ЗИП) ќе бидат поништени доколку се утврди дека се засноваат на неточни или нецелосни податоци доставени од страна на подносителот на барањето.

ЗТИ ќе престанат да важат доколку:

- Важечките прописи кои се усвоени или изменети и информациите повеќе не се во согласност со нив;
- информациите повеќе не се компатибилни со толкувањето на една од номенклатуритенаведени во членот 19 на овој Закон:
 - на национално ниво, заради измени и дополнувања на коментарските забелешки на номенклатурата на Царинската тарифа или заради одлука донесена од надлежен суд и
 - на меѓународно ниво, заради мислења за распоредување или измена и дополнувања на коментарските забелешки на номенклатурата на Хармонизираниот систем на имиња и шифрирани ознаки, кои ги донесува Светската царинска организација основана во 1952 година под името „Совет за царинска соработка“ и
- кога информациите се повлечени или изменети, под услов имателот на информацијата да биде известен за повлекувањето или измената на информацијата.

Во случаите кога задолжителната тарифна информација не е повеќе во согласност со регулативата која е на сила или во согласност со информациите на Министерството за финансии, дадената

информација станува неважечка од денот на стапување во сила или од денот на примената на донесената регулатива или нејзиното толкување.

Задолжителните информации за потеклото на стоките ќе престанат да важат доколку:

- Се донесени или изменети прописите или кога Република Северна Македонија склучила договор и информациите повеќе не се во согласност со важечките прописи;
- кога информациите повеќе не се во согласност со:
 - на национално ниво, со коментарските забелешки или мислења донесени заради толкување на правилата или заради одлука донесена од надлежен суд и
 - на меѓународно ниво, со Договорот за правилата за потекло донесен од Светската трговска организација (СТО) или со коментарските забелешки или мислења за потекло донесени за толкување на тој Договор и
- кога информациите се повлечени или изменети, под услов имателот на информацијата да биде известен за повлекувањето или менувањето на информацијата.
- Тужбата не го одлага извршувањето на решението. По исклучок на ставот (4) од член 7 на Царинскиот закон, царинскиот орган може целосно или делумно да го одложи извршувањето на донесеното решение во рок кој не може да биде подолг од 180 дена кога се доставени задоволителни докази и факти кои укажуваат дека жалбата е оправдана или дека со извршувањето на одлуката би била предизвикана поголема штета за страната, при што одложувањето е оправдано. Кога решението се однесува на пресметка на увозни или извозни давачки, одложувањето на извршување на тоа решение може да се одобри само доколку давачките се обезбедени со поднесување на соодветна гаранција.

5.7 Право на жалба како резултат на неповолна одлука на претходна одлука

Административната заштита на учесниците во царинската постапка е овозможена со Законот за управна постапка, на тој начин што имателот на задолжителните информации може да поведе управен спор со тужба пред Управен суд на Република Северна Македонија, во рок од 30 дена од денот на неговото доставување.

5.8 Право на барање на правдата во јурисдикцијата на суд

Судската заштита на учесниците во царинската постапка е овозможена со Законот за управните спорови, на тој начин што имателот на задолжителните информации може, против одлуката на Министерството за финансии, да поведе управен спор пред Управниот суд на Република Северна Македонија.

5.9 Процедура што треба да се следи во случај трговците да утврдат постоење на различни задолжителни мислења за идентични производи

Економскиот оператор може да ја извести ЦУ дека постојат спротивставени задолжителни мислења за идентичен производ, при што, ЦУ ќе го реши проблемот и ќе ги поништи или повлече погрешните задолжителни информации.

ЦУ, исто така, може по службена должност да пристапи кон поништување или повлекување на погрешните задолжителни информации.

5.10 Можност за консултирање на претходно издадени одлуки

За информативни цели, економските оператори и останатите учесници можат да ги консултираат ЗТИ и ЗИП, претходно издадени и објавени од страна на Царинската управа на Република Северна Македонија.

За време на царинење, ЗТИ и ЗИП **не може** да бидат употребени од страна на увозникот / извозникот или неговиот застапник, доколку истиот не е имател на оваа информација.

5.11 Третман на доверливи информации

Подносителот на барањето за задолжителни информации ги наведува сите податоци што треба да се третираат како доверливи податоци и дава согласност за доставените податоци да се чуваат во архивата на ЦУ.

Анекси:

- Прилог 1 на Уредбата за имплементација на Царинскиот закон,
- Прилог 2 на Уредбата за имплементација на Царинскиот закон,
- Прилог 3 на Уредбата за имплементација на Царинскиот закон,
- ЧПП (Често поставувани прашања)

АНЕКС 1

ЧПП

- **Што значи поимот претходна одлука?**

Задолжителните информации се обврзувачки одлуки на Царинската управа што се издаваат на барање на заинтересирано лице за посебни детали во врска со планираниот увоз или извоз на стоки. Задолжителните информации ја поедноставуваат декларацијата, а со тоа го олеснуваат и процесот на пуштање на стоката и царинење, бидејќи проценките во врска со стоката се веќе претходно направени.

- **За кој вид задолжителна информација е можно да се поднесе барање?**

Во Република Северна Македонија може да се поднесе барање за Задолжителни тарифни информации (ЗТИ) и Задолжителни информации за потекло на стоките (ЗИП).

- **Каква е разликата помеѓу задолжителната информација и правно мислење на царината?**

Задолжителната информација има сила на одлука донесена во управна постапка, додека пак, правното мислење на царината нема моќ на решение. Оттука, кога подносителите на барање не се согласуваат со задолжителните царински информации, тие имаат право на жалба.

- **Каква е предноста на претходната одлука?**

Задолжителните информации ја поедноставуваат декларацијата и, последователно на тоа, го олеснуваат процесот на пуштање и царинење на стока, бидејќи проценките во врска со стоката се веќе претходно направени.

- **На кој начин се поднесува барање за Задолжителна информација?**

Барањата за ЗТИ и ЗИП (ЗТИ достапни во Прилог 1 од Уредбата за спроведување на Царинскиот закон), се доставуваат во хартиена форма. Барањето треба да се регистрира и да му се додели референтен/приемен број. Подносителот на барањето треба да биде известен за секој прием и регистрација (да се наведе датум на прием и референтен број од страна на ЦУ).

- **Колку чини процесот на поднесување на барање за Задолжителна информација?**

Во Република Северна Македонија, за издавање на Задолжителна информација, подносителот на барањето треба да плати административна такса во износ од 350 денари.

- **Што следи по издавањето на Задолжителната информација?**

ЦУ ги доставува издадените ЗТИ или ЗИП до имателот, кој може да се повика на задолжителната информација во времето и местото на царинење.

- **Како и кога се објавува Задолжителна информација?**

Задолжителните тарифни информации (ЗТИ) се објавуваат на веб-страницата на ЦУ. Во рамките на ЗТИ, податоците за сопственикот и трговскиот назив на стоката се доверливи и тие не се објавуваат при објавување на ЗТИ на веб-страницата на ЦУ.

- **На кој начин се користи ЗТИ одлука?**

Имателот на ЗТИ или ЗИП треба соодветно да ја користи истата секогаш кога се извршува трансакција со увоз или извоз на стоки кои се предмет на ЗТИ или ЗИП. Имателот на ЗТИ или ЗИП информацијата ја доставува во хартиена форма, како дел од придружната документација на царинската декларација.

- **Кој има право да консултира постари задолжителни информации?**

Царинските службеници од Одделението за Царинска тарифа, вредност и потекло на стоките, кои се надлежни за постапката на издавање на ЗИП, имаат право да консултираат постари задолжителни информации.

- **Кој има право да се повика на задолжителна информација во времето и местото на царинење?**

Имателот на задолжителна информација може да се повика на издадените задолжителни информации доколку во постапката со задолжителни информации за распоредување на стоките во Царинската тарифа, тој/таа може, пред царинскиот орган, да докаже дека предметната стока во целост соодветствува со стоката наведена во приложените задолжителни информации.

Имателот на ЗИП треба истата соодветно да ја користи секогаш кога се извршува трансакција со увоз или извоз на стоки што се предмет на ЗИП одлука. Имателот на ЗИП ја поднесува истата во хартиената форма како дел од придружната документација на царинската декларација.

- **Во кој случај задолжителната информација може да престане да важи?**

Задолжителните информации се поништуваат доколку се засноваат на неточни или нецелосни податоци доставени од страна на подносителот на барањето.

ЗТИ ќе престане да важи доколку: важечките прописи се донесени или изменети заради што информацијата повеќе не е во согласност со нив; информацијата повеќе не е во согласност со толкувањето на една од номенклатурите наведени во членот 19 од Царинскиот закон:

- на национално ниво, заради измени и дополнувања на коментарските забелешки на номенклатурата на Царинската тарифа или заради одлука донесена од надлежен суд и
- на меѓународно ниво, заради мислење во врска со распоредување или измена или дополнување на коментарските забелешки на Номенклатурата на Хармонизираниот систем на имиња и шифрирани ознаки, донесено од страна на Светската царинска организација основана во 1952 година под името „Совет за царинска соработка“ и
- кога информацијата е повлечена или изменета под услов имателот на информацијата да биде известен за повлекувањето или измената на информацијата.

ЗИП ќе престане да важи доколку: важечките прописи се донесени или изменети или кога Република Северна Македонија склучила договор и информацијата повеќе не е во согласност со важечките прописи; кога информацијата повеќе не е во согласност:

- на национално ниво, со коментарските забелешки или мислењата донесени заради толкување на правилата или заради одлука донесена од надлежен суд и
- на меѓународно ниво, со Договорот за правилата за потекло донесен од Светската трговска организација (СТО) или со коментарските забелешки или мислењата за потекло на стоките донесени за толкување на тој Договор и
- кога информацијата е повлечена или изменета под услов имателот на информацијата да биде известен за повлекувањето или измената на информацијата.

- **Што доколку подносителите на барањата не се согласуваат со задолжителните информации?**

Во рок од 30 дена од денот на доставувањето на задолжителните информации, имателот на задолжителните информации има право да поведе управен спор со тужба пред Управен суд на Република Северна Македонија.

- **Дали смее да се вршат измени во задолжителните информации?**

Во задолжителните информации не смее да се вршат измени.